

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
— Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A király Budapestre jövele.

Budapest, május 12. Hir szerint a király Budapestre érkezése május huszadikára várható.

Wekerle a királynál.

Bécs, május 12. A király Wekerle Sándor miniszterelnököt ma délelőtt 10 órakor különkihallgatáson fogadta. Az audiencián, amely két óra hosszat tartott, a miniszterelnök jelentést tett a királynak a képviselőválasztások eredményéről és a folyó ügyekről.

Wekerle hazautazott.

Bécs, május 12. Wekerle Sándor miniszterelnök a mai audiencia után meglátogatta Hohenlohe herceg osztrák miniszterelnököt, majd az osztrák szakminisztereket és délután visszautazott Budapestre.

A póttartalékosok szabadságolása.

Budapest, május 12. Politikai körökben elterjedt hírek szerint, ha véletlen akadály közbe nem jön, az összes behívott póttartalékosokat július elsején szabadságolják. A beálló hiányt két sorozással fogják pótolni. Az első sorozás az 1905. évbéli ujonczokkal július 1—15-ig, a második sorozás pedig az 1906. évbéli ujonczokkal októberben lesz.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Uj út.

Mögöttem elmaradt a sok-sok év;
Az ifjuságom szerzemállott.
Akkordjaim, mik a szívemhez nőttek,
Nem ostromolják már a félvilágot.

Hamis, kaczer, mosolygó lányszemek,
Mik utamon végig kísérték:
Már nem üzhetik el a józanságom,
Lehetnek kékek, mélyek, éjsötétek . . .

A kis kezek, a husosak, puhák,
Mint liljomok, nem fonódnak nyakamba —
Szemem előtt egy új út nyílt meg,
Mely elvezet a bús vigasztalanba.

Somlyó Zoltán.

A hős.

Irta: Gorkij Maxim.

A vásári embertömegben egy elaggott férfi törtetett keresztül. Szemöldei sötéten összehúzóva, szemei szomorúan és kérdően révedeznek. Fakó, lecsüggő arca ezüst szőrrel tele, testét kopott katonaköpeny borítja. De mellét a Szentgyörgy-érdemkereszt és több más rend-

Hohenlohe bukása.

Bécs, május 12. Politikai körökben határozottan hírlik, hogy a választási reform megbuktatja az osztrák kormányt és Hohenlohe herceg miniszterelnök már a napokban beadja lemondását.

Fiume új kormányzója.

Budapest, május 12. «Az Ujság» értesülése szerint Desseoffy Emil gróftól legközelebb kinevezik Fiume kormányzójává.

A hivatalos lap új szerkesztője.

Budapest, május 12. Politikai körökben elterjedt hír szerint Hoitsy Pál, pápai országgyűlési képviselőt legközelebb kinevezik az elhunyt Beksics Gusztáv helyébe a hivatalos »Budapesti Közlöny« szerkesztőjévé. Hir szerint a pápai mandátumot Eötvös Károlynak fogják felajánlani.

Budapest új főpolgármestere.

Budapest, május 12. A mai főpolgármesterválasztásnál Füleppe Kálmán tiszti főügyész 177 szavazattal megválasztották Budapest székesfőváros főpolgármesterévé. Kollár Lajos 121, Wágner Géza 5 szavazatot kapott.

A szász képviselők az alkotmánypártban.

Budapest, május 12. A szász nemzetiségi képviselők klubjának elnöke ma

jel disziti. Jobb lábát egy faragatlan és nehéz tuskó helyettesíti, amely mélyen beleszántódik a hóba és nagy kerek lyukakat hagy maga után.

Az állandó kereskedők félrenéztek, amikor közeledni látták az öregot. Arczukon meglátzott a kelletlenség és az unalom.

Az ősz katona elment mellettük a piac felé, ahol azok az árusok álltak, akik a falvakból jöttek, hogy a városban tudjanak portékáikon. Ott megállt egy kocsi előtt és a komoly vevő hangján kérdezte a paraszttól:

— Jó ludak?

— Elsőrangúak. Nézzon csak ide, ez ám a valódi zsír . . .

Az öreg katona a szakértő tekintetével vizsgálta a madár súlyát. Jobbjával fölemelte, figyelmesen végignézte, megtapogatta, megszagolta a ludat és végül hirtelen a daszolt az eladónak:

— Bezzeg Bulgáriában, ott voltak ám a jófajta ludak! Akárcsak a disznók . . .

— Hol volt az?

— Bulgáriában, ott a Balkán-hegyek mögött . . . az orosz-török háború volt arratélé . . . Skobelev tábornok ő exczellenciája vezényelt bennünket . . .

— Ugy? — jegyzi meg az eladó, — csakhogy azt már hallottuk. De ezek a ludak kitünő fajtájúak, kitünők és valóban pompásak.

levélben értesítette Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert, az alkotmánypárt elnökét, hogy a szász nemzetiségi képviselők belépnek az alkotmánypártba.

Bubios püspök gondnokság alatt.

Kassa, május 12. Az itteni törvényszék Bubics Zsigmond püspököt gondnokság alá helyezte és gondnokává Hets Ödön dr. ügyvédet nevezte ki.

Véres kardpárbaj.

Nagyvárad, május 12. Az élesdi választási harcából kifolyólag ma Farkasházy Zsigmond országgyűlési képviselő és Ertsey Péter, volt élesdi választási elnök között kardpárbaj volt. Ertsey Péter fején, szemén, arcán és karján súlyosan megsebesült.

— A horvátok és Fiume.

A horvát tartománygyűlés megnyitó ülésén Persics képviselő a Starcevic-párt nevében a következő kijelentést tette:

— Elvtársaim, valamint a magam nevében is sajnálatomnak kell kifejezést adnom, hogy Fiume városa itt nincs képviselve, sőt hogy meghívást sem kapott arra, hogy képviselőjét ide küldje s a választás meg sem történt.

Persicsnek e nyilatkozatára most Zanella Rikárd, Fiume országgyűlési képviselője a következő telvilágosító nyilatkozatot küldte be a fővárosi lapoknak:

Persics Iván azt állította, hogy Fiume nem is kapott meghívót a horvát tartománygyűlési képviselőválasztásra. A dolog nem így van. Igenis kapot ts a fiumei képviselőtestület a mult

— Látod ezt a keresztet itt? — mondja az öreg katona, miközben kezével mellét érinti. — A saját kezével akasztotta ide.

A veterán egész testében reszketett, szeméi szikráztak és merészen lehuzta fülére szagotott sapkáját.

— Migunov altiszt! Hurrá! a saját kezével tüzte föl.

— Bocsáss meg, édes öregem, de az a lud itt, — mondá a paraszt egykedvűen. Most már fölismerte az öreg katonában, hogy nem komoly vevő és kutatott a tömeg között egy olyan után, akire rászóhatja a ludjait. Az invalidust szemügyre sem vette, pedig annak a lelkesedése mindinkább fokozódott.

— És a századunk parancsnoka, Svanics, ő is azt kiáltotta felém: Migunov, te hős, te oroszlán! — és megcsókolt a homlokomon.

— Ne állj itt, öreg, eredj félre . . . zavarod az embereket, akik venni akarnak, — mondá neki a paraszt, miközben valakivel alkudozott. A vén katonát pedig karjánál fogva oldalra lödította.

A veterán nem lett bosszus, de a láng szeméből hirtelen kialudt. Még egy megvető tekintet lövelt a paraszt felé és lassan elkullogott a szekér mellől. Az emberek nyüzsgtek-forogtak között komoly, aggodalmas arczokkal. A levegő telve volt zavaros hangokkal. Az élet forrt és nyüzsgött az öreg

pénteki ülésében tárgyalta a meghívót. Azt felolvasták s azután, mint a múltban mindig történt, azt most is egyszerűen irattárba helyezni rendelték. Ezzel akarja Fiume városa dokumentálni, hogy nem ismeri el Horvátországnak Fiuméra vonatkozólag hangoztatott jogait és igényeit.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hír.** Zanella Rikárd, Fiume város országgyűlési képviselője, pénteken este a gyorsvonattal Budapestre utazott.

— **Montecucoli gróf tengernagy utja.** Mint Pólából jelentik, Montecucoli Rudolf gróf, tengernagy, a haditengerészet parancsnoka, tegnapelőtt a »Pelikán« yachton elutazott Pólából. A medolinói harctér megtekintése után, ahol az idei hadgyakorlatok lesznek, leutazott Dáldalmáciába, Theodóba és ott megvárja a földközi-tengeri czirkáló utjáról visszatérő hajórajt.

— **Tündérest a Quarnerón.** A fiumei magyar egyesületek részéről tervezett júniusi tengeri ünnepély iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Csak tegnap adtunk hírt e tervről és máris 50 résztvevő jelentkezett. Minthogy országos propaganda indul a ritka ünnepély sikerének biztosítása érdekében, előrelátható, hogy az ország minden részéből igen sokan fognak jelentkezni és Fiumeba lerándulni. Az ünnepély programja tehát igen nagyszabású arányokban lesz megállapítva. Az ünnepélyen részvenni öhajtok a részvételi díjnak postalutalványon való előzetes beküldése mellett, vagy személyesen jelentkezhetnek május hó 25-ig. Solymásy E. Oszkár tengeri hajózási főfelügyelőnél (Tengerészeti akadémia) és Fodor Gábornál (Dohánygyár.) A részvételi díjak az ünnepélyt rendező egyesületek részére személyenként 2 korona, családonként 4 korona, mások részére személyenként 3 korona, családonként 6 korona. A tiszta jövedelem a Ma-

körül, akit ez a dícső időkre emlékeztetett. Amikor egy keményebb ut befejeztével megpihent a tábor.

Az öreg lassan vánszorgott a tömeg között. Keresett egy embert, akinek harci élményeit elmondhassa. Amikor a törökök megszorították és százada élén Jani-Zafrába visszavonult. Ugy kívánczolt szegény, hogy egy rokonlélekkel találkozók, akinek élete legszebb napjáról beszélhetne sokat, sokat. Arról a napról, amikor a hős tábornok őt is »hős«-nek titulálta.

De senki sem akarta őt meghallgatni, senki sem figyelt az öreg emberre, senkinek nem volt érdekében megtudni, hogy és miképp és hol vesztette el a lábát és hogy mi okon kapta az érdemkeresztet.

Nagyon elhagyatottnak és egyedülállónak tudta magát, amiért senki a legcsekélyebb figyelemre sem méltatta őt. Ezeket az eladókát és vevőket sem szívelheti. Olyan egyszerű, köznapi lelkek.

Milyen gyakran nézett már a halál szemébe és ezek az emberek megborznak már a halál pusztá említésére. Egy kis vigasz neki az, hogy ő különb ezeknél az embereknél. Ezek nem viselik a Szent György keresztjét és soha nem is fogják azt elnyerni. Sohasem lesznek hősök.

De azért mégis nagyon szomjuhozott az után, hogy valamelyes élő lény meghallgassa és megtudja, hogy ő Migunov, egy élő hős. Reggeltől estig éhesen és hidegtől mereven megy át a piacon és kísérletet tesz, hogy

gyar iskolahajó-egyesület céljaira való fordítás végett a »Budapesti Hírlap«-nak fog beküldetni.

— **Tisztviselők kirándulása.** A »Tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesülete« kizárólag tagjai és azok szorosan vett családtagjai részére holnap, vasárnap kirándulást rendez *Arbe szigetére*. Indulás reggel pontban 8 órakor az Adamich-mólóról a Magyar-horvát gőzhajóstársaság »Liburnia« gőzösével, mely egész nap az egyesület rendelkezésére áll. Fiuméből menet Zenggben kiköt a hajó, hová körülbelül fél 11 órakor érkezik meg. Zenggben kiszállás és Termátisits Kálmán kir. tanácsos vezetése alatt megtekintése a város nevezetességeinek. 12 órakor ebéd étlapszerint a »Hotel Zagreb«-ban (a vígalmi bizottság kéri a t. tagtársakat, hogy valamennyien ott ebédeljenek.) Zenggből a hajó fél 2 órakor indul tovább Arbéba, hol esti 6 óráig marad. 6 órakor indul Arbéből Fiuméba, az Areglia és Cherso szigetek közötti csatornán át minden kikötés nélkül érkezik Fiuméba, körülbelül esti 10 órakor. A hajón restauráció van a hajóstársaság költségén meleg és hideg ételekkel és italokkal ellátva. A hajón lehet reggelizni és vacsorázni. A vígalmi bizottság gondoskodott arról, hogy a kirándulókat egy magyar zenekar szórakoztassa.

— **A »Csitaonica« kirándulása.** A »Csitaonica«, a helybeli horvát olvasókör, holnap kirándulást rendez a tenger mellékre. Az egyesület kibérelte a Magyar-horvát társaság »Hungaria« nevű gőzöst, amely vasárnap reggel 8 órakor indul el innét. A hajó Vegliába, majd Zenggbe, Noviba, Czirkveniczába és Portoréba megy. A kirándulók a hajón fognak ebédelni. A társasvacsora a portoréi nagy szalóban lesz, amely után táncmulatságot rendeznek. Utközben a hajón katonazenekar fog muzsikálni.

— **Vasutasok gyűlése.** Tegnap délután 6 órakor tartotta a vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete Lorber József elnöklésével első választmányi gyűlést, amelyen a vasuti alkalmazottakat érdeklő fontos dolgokról folyt a tanácskozás. A titkár fölolvasta jelentését a szövetség múlt évi működéséről. A jelentésből kiemelhető az az örvendetes körülmény, hogy az egyesület tagjainak száma 510-re

hőstetteiről beszéljen. Ismételtén megkezdi és soha be nem fejezheti. Senki sincs a piacon, aki hajlana a meghallgatására.

Olykor a csapszékbe megy. De innen a csapos barátságosan fogadása üzi el őt. Ha sikerül neki egy ismeretlen fognia, aki meghallgatja viszontagságait, ő, akkor hogy átszellemül az arca, mily boldogan folyik ajkáról a szavak áradata, hogy lángolnak a szemei! Hogy lelkendezik, amikor az ágyuk menydörgését és a kommandót utánozni megkísérli... Az öreg nevetnek, vihognak, de ő ezt nem hallja. Messze van ő most, hej, ezektől az emberektől. A Balkán mögött, ahol a föld az ő vérének is fölszívta.

— Vén katona, kotródj már, igazán untat a sok beszéded, — mondják a pinczerek.

És kikergetik a pinczerek. De ő csak megáll és falábal kopog dühösen. Azután lassan elhagyja a helyiséget. De szíve mindig megindul amaz emlékek alatt, amelyek megint újraébrednek benne.

A veterán egy kuczkóban lakik, egy embernél, akinek madárfogás a mestersége. Amikor hazajön, bevánszorog abba a megfulladásig büzös lyukba, ahol legalább melege van. És azon a napon, amikor nem sikerül neki elmondania a harci kalandokat, bosszusan morogja maga elé:

— Ezek az ördögök. Legalább, ha meghallgatnának, ő ezek, ezek a gyáva ördögök...

emelkedett. A gyűlés további folyamán a bizottság a fiumei raktárnokok abbéli kérelmét tárgyalta, hogy nyári hivatalos órájuk nem reggeli 6, hanem 7 órakor kezdődjék. A választmány e kérelemnek helyt adott és elhatározta, hogy a Budapesten e hó 13-án tartandó középponti választmányi ülésen tárgyalás alá veteti a raktárnokok kérését és sürgetni fogja az ügy mielőbbi elintézését. Azután Fodor Armin választmányi tag előterjesztette a vasutasok szervezetének létesítésére vonatkozó ismeretetését. A választmány tudomásul vette az előterjesztést és egy hat tagú ideiglenes bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a megalakításra szükséges előleges munkálatokat ejtse meg, hogy a legközelebbi közgyűlésen a fogyasztási szervezetet már megalakulhasson. A választmány végül elhatározta, hogy temetkezési egyletet is létesít.

— **Megtért kivándorlók.** Santosból hazajövet, pénteken érkezett meg a fiumei kikötőbe az Adria hajóstársaság »Balaton« nevű gőzöse Rukavina kapitány parancsnoksága alatt. Ezen a hajón érkezett vissza a santosi osztrák-magyar konzul által kiadott kötött utlevéllel két kivándorolt magyar család. Az egyiknek a feje Ruscák János 56 éves napszamos, aki 5 tagból álló családjával még a mindennapit se tudta ott megszerezni, a másik szintén nagy nyomorban sanyalódó magyar család feje Laba Péter, aki feleségével vándorolt ki annak idején Amerikába. A »Balaton« kapitányának az itteni révhivatalnál tett jelentése szerint utközben haláleset történt a gőzösn. Ruscák János felesége, a 43 éves Ruscák Mária az északi szélesség 12.41 és a nyugati hosszúság 28.5 foka alatt meghalt és holttestét az előirt szabályok szerint az Atlanti-occeánba süllyesztették. A Fiuméba érkezett két családot illetőségük helyére fogják szállítani. Így családnak szegény honfitársaink, amikor a hazai fekete kenyér helyett aranyhegyekről, kincseshányokról álmodozva, messze idegenbe vándorolnak.

— **Labdarugó-mérkőzés.** A Fiumei Atletikai Klub holnap, vasárnap délután 4 órakor a Kvassay-telepen labdarugó mérkőzést tart. A csapatok beosztása a következő:

Accur
Kreiner Gulyás
Neményi Hajnal Wirth
Mattersdorfer Steiner Ponger Schön II.
Friedmann

Buzás Singer Cowie Fink Schön I.
Szemere Fleischmann Morini II.
László Ofner
Bokor.

— **Hajók forgalma.** Tegnap és ma a következő hajók érkeztek a fiumei kikötőbe: a »Bulgarian« angol gőzös Liverpoolból; az »Etelka« Adria-gőzös Triesztből; a »Silézia« osztrák gőzös Moulmenből és a »Jupiter« osztrák gőzös Szmírnából. — Elindultak: a »Tyria« angol gőzös Liverpoolba; az »Apollo« osztrák gőzös Batumba és a »Lussin« osztrák gőzös Cattaróba.

— **Vetített képek a milánói kiállításról.** A jövő héten, *hétfőn* és *kedden* este Marangoni Guidó, a neves milánói publicista vetített képekkel kísért fölolvastást tart a milánói kiállításról a városi színházban.

— **Beiratkozás a m. kir. tengerészeti akadémiába.** Mindazok, akik a m. kir. tengerészeti akadémiába be akarnak iratkozni, folyamodványaikat legkésőbb június hó 15-ig nyújtsák be az intézet igazgatóságához. Később beérkezett folyamodványok nem vehetők figyelembe.

„A Tengerpart“

a fiumei állami és magántisztviselőket azon kedvezményben részesíti, hogy a lapot évi 14 korona 40 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják házhoz hordva.

BRAZAY SÓSÓRSZESZ

egészségi és kozmetikai szempontból felülmulhatatlan.
BRAZAY-féle KÖLNI-VIZ
 az illatszerek legkiválóbbja.
BRAZAY-SÓSÓRSZESZ
 nélkülözhetetlen háziszer.

Ügyes nő

beszél magyarul, németül és olaszul, ajánlkozik mint takarítónő, vagy kisegítő szakácsnő. Elvállal mindenféle mosást és vasalást. Szíves megkeresések: Balogh Anna, Via del Pino 8. szám, I. emelet.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
 Telefon 226. sz.

Előfizetések és hirdetések

„A Tengerpart”

kiadóhivatalához
Adria Palota, Riva Szápáry
 czimzendeők.

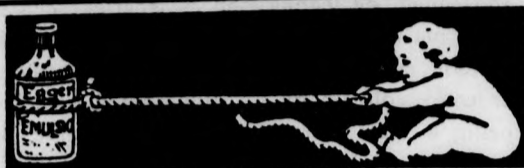
Fiume első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEJY.

Különlegesség
fénykeményítő
 táblácskákban.
 A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

„Vigyázní ezen bejegyzett védjegyre”

- I. **Miért** kedvelik az orvos urak az **EGGER-EMULSIÓT** és rendelik ezen csukamájolajt szeretettel?
Mert az **EGGER-EMULSIÓ** a csukamájolaj legjobb adagolási módja és gyógyszereredményei meglepők.
- II. **Miért** szeretik a gyermekek az **EGGER-EMULSIÓT** annyira?
Mert íze kitünő és nyálánság számba megy.
- III. **Miért** szeretik a felnött egyének az **EGGER-EMULSIÓT**?
Mert tudják, hogy a csukamájolaj áldásos hatását fokozott mérvben bírja és mindazon által nyoma sincs a csukamájolaj undorító iz és szagának.

A Nádor-gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körút 17.
 bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolás és portóért).

Egy eredeti nagy üveg **EGGER EMULSIÓ** 2 korona árban kapható, Fiumében:
Accurti Károly, Babic Hinko, Missan Adorján, Prodam Ferencs, Prodam János, Schindler Adolf gyógyszertáraiban, *Rosenkart Ferencs.*

HÁROM KÉRDÉS

Óriási szerencse Gaedickenél!

A most befejezett VI. osztályú húzáson immár negyedizben jutottam azon kellemes helyzetbe, hogy igen t. vevőimnek a

400.000 koronás nyereményt fizethettem ki.

Egyedül az előbbi sorsjátéknál a következő nyereményeket fizettem ki:

400.000	koronát	19406	számra
60.000	”	3952	”
30.000	”	88837	”
30.000	”	42778	”
20.000	”	88000	”
15.000	”	97214	”
10.000	”	71772	”

Vonatkozással ezen még el nem ért eredményre, ajánlok a XVIII. sorsjáték első osztályához, mely május hó 23-án és 25-én lesz

egész	fél	negyed	nyolczad sorsjegyeket
12.—	6.—	3.—	1.50— koronáért.

T. vevőim postabefizető lapot ingyen kapnak, mely által pénzküldemények díjtalanul utalhatók át.

Miután a kereslet sorsjegyeim iránt az elért rendkívüli eredmény révén előreláthatólag igen nagy lesz, ajánlom szükségletének mielőbbi beszerzését. Szaporítsa azok számát, kik elmondhatják, hogy Gaedicke szerencséje útján lettek gazdagokká.

Gaedicke A. bankháza Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.